BARCELONA 10 AGOST 1906 ANY IV.—NUM. 126

Surt el divendres

LA TRALLA

Canuda, 15, pral.

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y'l dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en materies relligioses, polítiques y socials. (DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMBLEA DE LA UNIÓ CATALANISTA).

Un altre company empresonat

A "EL LIBERAL"

Com á falsari qu' ets, en tu va aparellada la hipocresía.

¿Com, havent explicat mentides del miting de Badalona, no les digueres de la agafada d' En Manau?

¡Oh, si haguessis estat á Sabadell quan l' estimat company sigué sorprés!

¡Oh, si haguessis pogut veure com, poguentho fer, no fugía, l' orador al qui prestares l' alt servey de calumniar!

No ho has explicat per rabia; no ho has dit perqué han sortit fallits tos desitjos. Tu volíes qu' En Lluis Manau, esporuguit devant d' un procés, hagués escapat sense ni sisquera presentarse als jutges que 'l cridaven á declaració. Tu, pera fer monedes de cinch céntims, ansiaves qu' arrivés el cas de que 'l calumniat traspassés la frontera, pera poguer posarho ab lletres grosses, tant grosses com aquelles ab que anunciés un crim vulgar y baix ó 'ls premis de la *Lotería Nacional,* altre crim baix y vulgar que periódicament consuma l' estat y á quin foment—com al de las ganivetades—contribuheixes ab tos anuncis.

No ho lograres, y això t' ha obligat á emmudir.

Cal que ho sápigues, *Liberal:* nostre amich, després d' esser detingut á Sabadell, mercés á la fiansa que d' ell feu el digne Alcalde d' aquella Ciutat quins fills viuhen tots del trevall, cap del *presupuesto*, mercés á que aquell Batlle, respongué d' ell, *encare ballá la hermosa dansa Catalana, la Sardana,* eix ball que tu, foraster, no entens perque sols coneixes els balls voluptuosos, que no parlen á l' ánima sinó al cos. Y la puntejá ab el dalit de sempre, comptant en cada compás un batech del cor per la dolsa Catalunya ofesa pels traidors.

¡Oh, com te cou qu' aquell alcalde respongués d' En Manau!

Y ¿sabs perqué ho feu?

Perque també havía sentit en son rostre la justa indignació que li produhiren les males accions d' aquells batlles de Pamplona y de Palencia, d' aquells valents d' Alcoy, al retornar els uns, estripant els altres, l' her mós cartell ab que s' anunciaven les festes de la Ciutat culta y honrada pel trevall, ahont no s' hi pregonaven barbretats de *corridas de toros,* y en el que s' hi deixá de posar la barbretat grossa, la de la agafada d' un jove qu' havía guanyat un premi en un certamen literari. Aqueixa sigué la joya que, en recompensa á son trevall, li dongué 'l téu mal procedir, el téu falsejament de la veritat; estás acostumat á veure als *téus* com regalen petaques y joyes als *toreros*...

Y si haguessis capit la serenitat del volgut company en un calabós del govern civil; en sa incomunicació de tres dies á la presó; si ho haguessis capit, més odi, més rabia encare hauría brollat de ton cor de fera.....

***

¿Per qué no anaves, *Liberal,* á veure com el diumenge cents y cents honrats ciutadans rendíen tribut d' efecte al empresonat per ta cobardía?

Allá hauríes sentit com de llurs llavis sortia 'l més gran despreci vers el miserable impostor; com llurs cors deixaven compendre que no es pera ells lluny el jorn del empresonament.

Denuncia, *Liberal;* digues sovint que s' ha dit *mori alló* y *visca la independencia d' això.* Fés empresonar gent honrada. Aixís arrivarás á despertar la petita part del poble qu' encare dorm; aixís ajudarás al desvetllament general pera 'l que treballém sempre nosaltres.

Y quan vegis qu' aqueix s' apropa, no fugis; que 'l poble catalá, sempre sensat y digne, no 't perseguirá pas; al contrari, s' acostará á tú y, portant en un moment á la boca tota la saliva que durant segles havía tragat, ¡te fará servir d' escupidora!

GNOM

Accepta mon present ¡oh estimat *Budha!* que, si 'm manca algún jorn la teva ajuda,
y aguanta la tempesta desfará son furor sobre ma testa.

L' invasió d' *allende*

¡Vayan entrando, señores!
¡Esta y la otra! Verán
El camino del cadalso
ó las glorias del puñal,
la película más *super*
que acabamos de estrenar.
Es la verdadera historia,
la auténtica, la real,
del famoso bandolero,
que robó y mató la mar
en los montes de Almería.
¡Señores que va á empezar!
¡Vayan entrando, señores!
¡Diez céntimos nada más!
Hazañas, vida y costumbres
del célebre criminal.
¡El disloque, el despiporren
la última novedad,
la joya del Paralelo
más grande y sensacional!
Això en diferentes formes
ho sentím per la ciutat,
tot lo dia á totes hores
ab cridoria repugnant.
Es la cultura d' *allende,*
l' única, la natural,
d' aquesta xulapería
que te grans facilitats,
y protecció decidida
per entrar aquí escampant
les emanacions funestes
de les immoralitats.
Porten aquí lo que tenen
per guanyarse 'l mós de pá,
cultiven aqueixa industria,
l' industria d' arruinar
socialment á tot un poble,
colocantlo al nivell baix
de les passions repugnantes
qu' alimenten *allí dalt,*
no arriva un alé de vida,
ells no poden importar
res del mon que favoreixi
la cultura y 'l trevall,
empleats de tota mena
sangoneres importants,
de tot rumbo y de tot rango
inútils y morts de fam,
y per final de baixeses
pretenen acaparar
el mangoneig del teatre
d' una manera alarmant.
Els escenaris s' inonden
escarnint y befant l' art,
d' un aixám de sarsueletes
que fan fástich d' escoltar.
Y la paciencia s' acaba,
ja era hora de protestar
de l' invasió forastera
asquerosa y infamant.
Lo que va passar al Tívoli,
aquell gasto y aquell raig
de pebrots y de tomátechs
es llógich y natural.
Aquí no pot adaptarse
aquest ambient tant insá.
A l' ánima catalana
no hi podrán arrelar may
sentiments que la rebaixin
y que fomentin el mal.
Per això va protestarse;
s' ha donat el primer pas
contra aquesta odiosa onada
de les inmoralitats.
Hem de mirar qu' això duri
fins retornar *allí dalt,*
això dels *Campos Elíseos*
y *las glorias del puñal,*
y aquesta *hule* enmidonada
y l' empalagós aixám
de *Lidias* y de *Sucesos*
qu' encendrien la ciutat.
Cada terra fa sa guerra,
allí 'ls toros, aquí l' art.
¡Allí *La Gatita blanca,*
aquí cultura y trevall!

PEP DE LA TRALLA

El Transvaal autónom

Després de les llágrimes de sang ab que coronarem nosaltres la pérdua de la llibertat del Transvaal, ha vingut el moment de gosar ab goig el cumplimant de les falagueres promeses que l'Angleterra feu á la morta República aixís que aquesta perdé la seva personalitat.

La Cambra anglesa acaba d' aprobar el projecte de Mr. Churchil consistent en deixar constituhir autonómicament y per l' istil del régim prou conegut en aquell país á la novella colonia transvaalenca.

La pau entre 'ls boers y 'ls anglesos queda aixís assegurada per de moment ja que aquells al fruhir les conseqüencias de la seva generositat, disfrutant d' unes prerrogatives quina demanda no 'ls ha sigut costosa, veurán en la metrópoli no la forsa del seu esclavatje sino la má poderosa qu' ajudará la seva marxa cap al progrés y á la civilisació.

Nosaltres saludém ab vera satisfacció als transvaalenchs que dintre la seva desgracia han tingut la sort de caure sota una dominació que ab poch ó ab molt pero al menys expontáneament sab reconeixer quelcom dels drets que tenen els pobles.

Que prenguin exemple els que tant desitgen una influencia anglesa.

Per are 'ls catalans ja 'ns contentaríem ab això.

FILOSOFÍES TÓXIQUES

¡Pobre Sr. López!

S' obre la sessió baix la presidencia del Sr. Arcalde. Se llegeix l' acta de la sessió anterior. Al anarse á aprobar surt d'un cantó de sala una veu:

—Demano la paraula.

—Qui demana? diu el president.

Es el *Sr. López.* Diu que consti el seu vot en contra en la votació de lo dels Mataderos.

El president:—El *Sr. López* deu equivocarse. Lo dels Mataderos ja va quedar resolt fa dugues sessions.

El públich riu. El *Sr. López* s' asséu. S' aproba l' acta.

El *Sr. López* demana la paraula:

—Haig de manifestar qu' es molt escandalós lo que passa ab els municipals. No s' en troba cap pel carrer, y, vaija, que no pot anar; perque la ciutat els paga perque cumpleixin, y el nostre deber, d' això... el nostre deber, es això, de que cumpleixin... (Una veu del públich: ¡Molt bé!) Per això jo, cumplint el meu deber, demano al Sr. Arcalde qu' es fassi justicia, caygui qui caygui.

El Sr. president:—Del problema de la guardia municipal se n' han preocupat tots els meus precessors, pero, no hi han pogut fer res, per topar ab l' obstacle de l' abús d' alguns Srs. regidors que la utilisen pels seus fins particulars. Comensi á despendres vosté, *Sr. López,* del que tot el sant dia té clavat á la portería y del que li fa de guarda á la sala de consultes, y del que li acompanya les criatures á col·legi, y comensarem tot seguit la regeneració de la guardia municipal.

El públich torna á riure. El *Sr. López* es moca, y s' aixuga les patilles ab el mocador. Va seguint la sessió.

El *Sr. López:*—Demano la paraula... Es no més pera manifestar qu' estich conforme ab lo manifestat per el company... d'això... Pinilla...

Un regidor:—Que diu are! si es el *Sr. Zurdo...*

El *Sr. López:*—Bueno, es igual. (El públich riu més.) Donchs m' adhereixo á lo... manifestat pel daixós, pel *Sr. Zurdo,* de qu' els comptes de cotxe pujen massa, y per lo tant es qüestió de mirar que no 's gastin tants diners ab cotxe. Res més. (El *Sr. López* s' asséu continuant ab el del seu costat: —Si home, si això es...)

El Sr. *Durán y Ventosa:*—Demano la paraula... Es per demanar qu' es portin els comptes de cotxes de l' últim semestre (Espectació.)

El *Sr. López:*—Pero que vol fer are!

El *Sr. Durán:*—Els Srs. regidors poden passar á revisar els comptes, ahont hi trobarán que 'l *Sr. López,* tot sol, ha utilisat el cotxe tant com tots els seus companys plegats.

El públich torna á riure més. El *Sr. López* s' acaricia la closca. Segueix la sessió... Tracten la *qüestió del crematori.*

El *Sr. López:*—Demano la paraula.

El president:—Qu' ha de durar gayre, *Sr. López?*

El *Sr. López:*—Es qu' are va de serio. (El públich: ¡Ja!)

El president:—Perque la vol la paraula, en pró ó en contra...

El *Sr. López:* En pró.

El president: No pot ser. Ja son cuberts els tres torns.

El *Sr. López:* Donchs, en contra. (El públich y Srs. regidors: ¡Ja! ¡Ja! ¡Ja!)... Vuy dir, solsament, que 'l metje Fulano qu' es tant conegut de tothom, diu en una obra seva, que m' en vaig fer un grapat de pessetes, qu' això del forn crematori és l' *adelanto* dels pobles...

El *Sr. Fuster:* Quin llibre es aquest?

El *Sr. López: La ciencia médica.*

El *Sr. Fuster:* Jo que no tinch tantes pessetes com el *Sr. López,* també tinch el llibre; y 'l poso á la disposició dels Srs. Regidors pera qu' es convencin que no parla pera res del crematori.

El públich torna á riurer més y 's posa á fer broma.

El *Sr. Lopez:* Sr. President, renyi á n' aquets qu' es fumen de mi (¡Ja! ¡Ja! ¡Ja) Que 's penséu que soch un ximple? (La broma pren amenassadores proporcións. Toch de campaneta). No mereixo que'l poble se'm rifi d' aquesta manera. La meva democracia...

El *Sr. Durán:* Demano la paraula... Prego al *Sr. Lopez* que no prengui com á ofensa les rialles del públich. Son mostres de carinyo. El *Sr. Lopez* es prou conegut y respectat, y la seva democracia s' ha posat de relleu en varies ocasions, com per exemple: quan va fer treurer del Passeig de Gracia als obrers que hi dinaven seguts en els pedrissos; quan no va voler ensenyar el *pase* á un conductor de tramvía; quan á cops de sabre privaba á la gent de pujar á una *Catalana,* pera poguer triarse ell un bon lloch; quan va manar que desapareguessin les *castanyeres* del seu districte; ab l' eterna campanya dels venedors ambulants... (El públich interromp al orador, prorrumpint en una ovació al *Sr. Lopez,* qui la reb ab les orelles baixes).

S' acaba l' incident y segueix la sessió.

Se posa á discussió lo dels *ómnibus-automóvils.*

El Sr. Pinilla hi fa de les seves lluhint la retórica que 'l caracterisa, y consumint la quantitat de bilis que ja porta mesurada. Al *Sr. Lopez* li cau la baba tot veyentlo contorsionar ab els punys enlayre, y ab desmanegaments de brassos com si li fessin pessigolles; per fí, ja no 's pot aguantar, y demana la paraula.

El *Sr. Lopez:* Ab aquesta qüestió, hi ha un diari que, d' això, qu' ha vingut á dir pillo al *Sr. Giralt,* qu' es qui més defensava això dels automóvils. Y com que 'l Sr. Giralt es á passar la calor y no tornará fins d' aquí dos mesos, proposo que fins aleshores quedi 'l dictámen sobre la taula.

El públich es torna á desbordar, y fins el Sr. Pinilla, tant furibundo moments avans, s'apressa á mossegarse 'l llabi perque no li escapi 'l riure.

El *Sr. Lopez:* Ay, ay! Es que no es cosa de riurer no! Es que va de sério, eh?... Ah, sí? Donchs demano que 's posi á votació.

Y 'l *Sr. López* s' asséu tot fent l' ullet al Sr. Pinilla, com volguent dir "Veus com t' ajudo? Eh, quina pensada la meva?„ Pero 'l Sr. Pinilla qu' es veu venir la pedregada y per altra banda no es tant tonto per arreconarse ab ximples, comensa á plegar veles y 's manté en quietut.

El president: La votació será per drets y assentats. Els que apoyin la proposició del *Sr. López* se quedarán asseguts, y els que no, deuhen aixecarse.

El Secretari va llegint noms. Tots s' aixequen. S' ha acabat la llista... Y únicament, enfonzat á la poltrona, s' hi destaca la figura del *Sr. López.*

Are 's desborda l' escandol. El president boy aguantantse la panxa, aixeca la sessió. Alguns regidors s' en-nueguen ab el singlot qu' els agafa de tant riure. Tots s' arreconen per les parets y fins n' hi ha qu' els venen les llágrimes als ulls de la passió que 'ls agafa. El Sr. López, ab el cap baix y les mans al darrera, travessa l' inmens burgit d' aquella rialla, y surt poch á poch de ca la Ciutat, rebent abans el *saludo* dels municipals que hi ha á la porta, y que no gosen á aixecar massa 'l bras perque no 's vegi com fins la roba 'ls fa la mitja rialla...

***

Y á n' aquest pobre infelís va confiar el poble 'ls interessos de Barcelona?

REDENA

Progreso, Liberal, Castila y C.ª

Sociedad en Comandita

S' ha constituhit en aquesta Ciutat la societat que girará baix aquest nom.

Son gerents *Don Alejandro Progreso, Don Palacios Liberal, Don Catalanófobo Castila,* socis colectius.

Comanditaris: tots els *harmoniosos.*

Objecte: exposició de barrets espanta-aucells, difamació al engrós, calumnies sense proves, mentides, relacions de *sucesos* sagnants, empresonar gent honrada, etz.

Capital: vé d' *allá dalt;* unes quantes *perras grandes y chicas* y moltes tonellades de poca vergonya.

Duració: mentres vulguin els govens de la monarquía.

Escriptura: *sevillana,* feta pel notari *D. Falsario Espadachines y Banderoles.*

Se prometen grans éxits als accionistes.

La societat se dedicará també á la protecció dels interessos dels *estrangers* en general y dels *belgues* en particular, contra 'ls de les empreses catalanes.

Compta ab dos periódichs, una casa de *barrets* que no tenen *salida,* una imprempta hont no 's deixa parlar als caixistes pro en cambi se 'ls permet cobrar poch y malament; y firmes d' homes que no 's presenten.

Además, per fí, compta dita societat ab el *valor personal* d' un home que may ha fugit del perill... quan no n' hi ha hagut.

Qüestions Socials

ELS OBRERS DEL PORT

Uns quants obrers del nostre port han organisat derrerament un miting que ha tingut lloch á la barriada de la Barceloneta, que per la seva significació mereix que 's consigni com á primer besllum d' una positiva esperansa.

L' objecte d' aquets obrers es el d' empendre d' una manera séria y rahonada la tasca de reorganisar com se deu als obrers del port de Barcelona á fí de posarlos ab les mateixes condicions d' organisació de resistencja, que tenen els que treballen en aquells ports quin tráfech te tanta relació ab el del nostre.

No aspiren aquets obrers á entaular lluytes sagnantes y miserables entre obrers y patrons perque 'ls seus desitjos de millorament no son nascuts per l' odi ni son predicats ab fins interessats, sino que volen el just cumpliment dels seus drets perque esbatega en ells l' esperit de renovació propi de tot ser humá.

Per això treballen pera afirmarse en la seva forsa en épogues de calma y ab tota serenitat, lluny de l' exitació d' una crísis ó d' un discurs llampant pronunciat pera algú que vol ser diputat y per això dihém que son el primer besllúm d' una esperansa positiva.

Fins avuy l' obrer ha sigut el juguet de la política perque no ha sapigut veure qu' aquesta era quelcóm diferent á la qüestió social y ha fet, per lo tant, massa cas de les promeses que 'ls polítichs li dirigeixen. Els uns sostenint la teoría de que 'ls obrers y 'ls patrons devien agermanarse fins al extrém de confondres, ab l' objecte d' evitar les llastimoses lluytes que tants cops hem tingut ocasió de lamentar, han fet neixer en una part dels obrers la tendencia á renunciar á la lluyta per les seves vindicacions. Els altres predicant l' extermini dels explotadors á fí de fer més promptament resolta la qüestió en favor del proletariat y ab l' intent d' afalagarlo per ulteriors y *especials* beneficis propis, han fet que s' aixequés en contra un altre exército, desaquilibrat com el primer, pera enarbolar la bandera del odi y del crím.

Y aixís la seva acció colectiva fonamentada en la solidaritat ha sigut destruida al rebre el cop de mort el seu mateix fonament.

En cambi será aquesta acció veritablement positiva y ferma quan totes les seves energíes s' encaminin á afirmar la llur personalitat per tot quant se refereixi al millorament de la classe.

Y aixís ho han comprés els obrers indicats.

Actualment una organisació especial, fa que gran nombre d' aquets no perteneixin á les associacions de resistencia d' obrers del port pera figurar en unes altres en quines els patrons hi disfruten d' una influencia moral suficient pera restarlos de les hosts lluytadores. Els nostres obrers reformistes comensen per reconeixer qu' aquesta manca de solidaritat en els seus companys no es deguda al seu gust ó capritxo sinó qu' es motivada per les exigencies dels patrons y per això 'ls fan un cridament amable y sincer convidantlos á lluytar pel seu propi benefici ab el miting á que 'ns referím y ab l' objecte de poguer assegurar ab l' unió de tots el compliment dels seus justos desitjos.

Aquest es el carácter que ha d' empendre la qüestió social pera encarrilarse degudament. Es precís tenir en compte que la seva resolució es impossible y que, per lo tant, lo que deu preocuparnos es el seu desenrotllo.

Nosaltres hem sigut sempre partidaris de l' amor entre 'l capital y 'l trevall, pero això no vol dir que volguém l' acabament de la lluyta perque això seria negar l' acció de la vida y somniar en impossibles. Creyém que pot haverhi amor existint la lluyta.

Per això veyém ab gust extraordinari la tasca d' aquests obrers que sense odis y ab serenitat trevallen per la solidaritat del seu estament.

VALENTÍ VENTURA

Indignitat y explotació

Hem rebut la visita d'un obrer de Sans anomenat Francisco Trigo y Callis, qui ens ha donat conte d'una indignitat de que ha sigut víctima per part de la Junta Directiva de la Fraternitat de Sans.

Se tracta d'un home que havia sigut un dels més fanatisats per en Lerroux, y que havia fet grans sacrificis y contribuhit ab donatius relativament crescuts á totes les suscripcions que s'havien obert á la Fraternitat de Sans, de la que era soci fundador, y per la que havia trevallat de franch fent de manobre y altres quefers pera la construcció de la casa que actualment té, durant totes les hores que son ofici li deixava disponibles.

Donchs aquest obrer, perque ara, ab motiu d'estar sense feyna no podia pagar les cuotes, y s'havia atrassat de tres mensualitats, no solzament ha sigut abandonat com un trasto inútil y expulsat de la Fraternitat com si fos un gos, sino que s'ha prohibit á un fill seu la assistencia á la escola de *La Fraternidad*, negantli la instrucció pel gran delicte de tenir el seu pare sense feyna.

Respecte á la escola de la Fraternitat de Sans, ens han comunicat també detalls de la explotació de que son víctimes els noys que hi concorren. Tots els objectes que necessiten, com plomes, cartipassos, etz., ELS HI FAN COMPRAR OBLIGATORIAMENT en la mateixa, ahont els hi fan pagar preus superiors als que tenen marcats á les botigues. Com á mostra basta dir que'ls cartipassos que á la botiga costen 10 céntims, á la escola 'ls n'hi fan pagar 15.

Fent *pendant* ab tan inícua explotació, hi ha la associació catalanista "Sang Nova„ d'Hostafranchs, ahont no solzament se dona ensenyansa gratuita, sino que's regalen les plomes, cartipassos, etz., que'ls noys necessiten pera la seva instrucció.

RIGER

Campanya contra la prempsa criminalista

Refutació necessaria

El nostre distingit confrare *El Poble Catalá*, en un *Eco* publicat en la seva edició del passat dia 4, censura la conducta del alcalde de Berga que prohibí la venda de *Los Sucesos* en la seva població, basantse en que la lley dona llibertat pera la venda de dites publicacions y que, per lo tant, aquesta com á tal, ha de ser respectada.

Usant de la amistat de que es digne el simpátich company, nosaltres ens permeterém respondre á les seves afirmacions ab l'objecte de no deixar sentat un principi que estimém altament perjudicial y que podria recullir adeptes en menyspreu del triomf definitiu que anhelém en aquesta campanya.

La teoría defensada per *El Poble Catalá* no pot mereixer la aprobació de cap bon catalanista. Si hem de disposarnos á no ser enemichs de cap de les disposicions *legals* dictades per l'Estat ab qui no podém compenetrarnos, serán tan injustificades les nostres pretensions autonomistes que ja podém comensar á fer expontánia renuncia á la disfrutació dels drets nacionals que tant desitjém. Es clar que la llegislació espanyola considera ilegal l'acte realisat per l'alcalde de Berga, pero cal tenir en compte que son també moltes y moltes les lleys de l'Estat que han merescut la aprobació de les Corts y están possehides de tots els requisits necessaris pera ser fermament sancionades, y no obstant nosaltres, els que somniém en una altra mena de régim nacional més lliberal y més expansiu les veurém sempre com á la negació més absoluta de les nostres aspiracions, que considerém més bones.

Per aixó si l'acte de la autoritat municipal de Berga mereix la reptació de la lley, en cambi es digne del aplauso de la nostra conciencia.

Que consti aixís y procurém tots els que aspirém á una Catalunya justa, lliberal y democrática que'l reconfortador caliu del cor superi á la freda severitat dels Códichs.

Per esborrar els efectes es precís enderrocar les causes.

Els que á n' aquesta obra contribuheixin mereixen bé de la Patria.

Datos interessants

D' una extensa carta qu' hem rebut del nostre amich Enrich Vila, ne treyém els següents paragrafs per creurels de forsa interés en la campanya que venim sostenint. Diu aixís:

"En Joaquim Costa, en l' Assamblea municipal republicana celebrada derrerament á la capital aragonesa, digué qu' existia una intima relació entre la manca d' instrucció d' un poble y la mortalitat del mateix.

Y perque 's vegi que 'n Costa estava en lo cert al afirmar aixó, apuntarém á continuació una estadística que 'ns doná á conéixer no fa molts dies un periódich local.

El contingent de defuncións per mil habitants en las principals nacions europees es el següent: Russia, 32'49; Espanya, 27; Fransa, 22; Portugal, 21'84; Anglaterra, 19'56; Suissa, 18'60; Bélgica, 18'53; Suecia, 15'62; Noruega, 15'30; y Holanda, 15.

Y lo que 'ls Estats d' aquestas mateixas nacions destinan á llurs subdits per instrució, entenentse las cantitats en pessetas per habitant, es lo que segueix: Suissa, 10'15; Suecia, 9; Noruega, 9; Anglaterra, 7'21; Holanda, 6; Fransa, 5'90; Bélgica, 5'35; Portugal, 1'40; Espanya, 1'28; y Rusia, 0'90.„

Notes

Sabém, positivament, que la noya de 22 anys que va suicidarse 'l dia 31 del proppassat Juliol al moll de la Pau, y que tenía son domicili á la Baixada de Viladecols, era assídua llegidora de *Los Sucesos*.

*** El calabosso del Govern Civil hont engarjolaren interinament á n' en Manau era un cau de porquería. Per damunt del engrut que cobreix les lloses hi espeternega tot un arsenal de pallofes de cacauhets y espines de bacallá, escarabats y demés bestiar propi d' aquets edificis. També hi havia mitj número de *Los Sucesos*.

*** Retallém d' *El Cim d' Estela* de Berga:

"Els dos Rnts. Srs. Rectors de nostra ciutat, fentse eco de l' opinió de totes les classes socials no sols d' aquesta sinó també de fora y atenent les indicacions fetes per *El Cim d' Estela* el segón dels periódichs de Catalunya que s' ocupa d' aquest assumpto han prohibit als seus feligresos la lectura dels asquerosos periódichs *Los Sucesos* y *Los Acontecimientos;* ensemps que nostre digne Sr. Arcalde ha prohibit també la seva circulació. Es una mida que totes les persones aymants de la cultura agraheixen de debó. Nosaltres felicitém á aquestes autoritats pel seu zel y desde ara 'ns posém decididament al seu costat per ajudarlos en tot lo que representi campanya moralisadora.„

Com que precisament ne fem menció pera contestar al *Poble Catalá*, no'ns esteném are en calificatius. Les bones obres son sempre dignes d' aplaudir; y á n' aixó nosaltres no 'ns hi fem pregar.

*** Ultimament publiquen articles molt sabrosos respecte á n'aquesta campanya 'ls nostres volguts companys *Patria* d'Igualada, *La Sembra* de Tarrassa y *El Camp de Tarragona* de Tarragona.

Devém fer especial menció de *El Correo Gallego*, que ja fa uns quants números ve fent ferma campanya contra les publicacions insanes qu' infecten les nostres terres germanes. Per falta d'espay no podém publicar un article molt hermós que'ns ha remés; mirarém si la setmana entrant podém ferlo coneixer á nostres llegidors.

*** **Sabém ab tota certitut que de fa dugues setmanes se venen á la nostra ciutat 3.000 «Sucesos» menys que de costúm.**

Una carta

Senyor Director de LA TRALLA

"El Sr. Colomí, en un article publicat en el número 124 de LA TRALLA, diu:

"Estém segurs que la gent obrera, homes y dones, que á la sortida de les fábriques se'ls veu encare deshonrantse les mans ab aquestes gazetes presidaries, no son pas catalans. A Catalunya no hi pot haver qui's perverteixi tan miserablement.„

Y més avall:

"A Catalunya hont se multipliquen les biblioteques y'ls ateneus populars y hont les societats corals s'hi conten á centes, no es possible de cap de les maneres que hi pugui arrelar un periódich de tan criminals condicions com *Los Sucesos*.„

Comprench que'l Sr. Colomí es catalá y catalanista y que, per lo tant, se deixi dominar pel sentiment; jo que no soch la una ni la altra cosa, pero que'm sento home y sols com á home lluyto contra'ls prejudicis socials, penso que cal reflexionar: que cal jutjar fredament l'assumpte que's debat, y acceptar sense empaig les consecuencies llógiques que resultin.

Entre'ls lectors de la fulla terrorífica n'hi ha de catalans; es més: oposant á la afirmació del Sr. Colomí un'altra afirmació, jo dich que son més els catalans que llegeixen *el periódico de marras*.

No sé si'l Sr. Colomí té'ls comprobants de lo que afirma; mes jo, que degut á la meva situació económica he venut públicament *Los Sucesos*, sé que la majoría dels compradors *parlen catalá*, y subratllo la frasse perque sé que hi ha qui parla el catalá sense haver nascut á Catalunya, pero aquets son en número reduit.

Desprenguis el Sr. Colomí de les ulleres del apassionament, y podrá veure que á Barcelona, á despit de les entitats corals, dels centres de cultura y de les biblioteques, hi ha *una multitut catalana* que's denigra y perverteix llegint *Los Sucesos*, veyent ballar *tangos* ó assistint á les corregudes de toros.

Es innegable que hi ha trevalladors catalans que breguen pera instruirse; mes també es cert que altres obrers, *també catalans*, ajuden ab la seva ignorancia al sosteniment de la prempsa criminal y pornográfica.

Continuhi LA TRALLA sa enérgica campanya contra *Los Sucesos;* mes no deixi un moment de fuetejar á la massa estúpida que'ls compra; no planyi els calificatius per cantelluts que siguin; no aduli irreflexivament á *la massa catalana* y tingui present á tot' hora aquell adagi que diu: "Com més amichs més clars„.—*Joan Calvete.*„

Ens ha captivat tant la franquesa que demostra el vostre escrit, que l'hem publicat íntegre. Desgraciadament moltes de les vostres afirmacions son verdaderes, pero no duptém que aquets *molts catalans* qu' encare baden obrirán per fi'ls ulls á la vritat.

Seguirém.

COLOMÍ

La Real Asociación de Cazadores de Barcelona

LES CLASSES DE SOCIS

Son quatre:

Viciosos, incautes, panxa-contens y *cassadors correctes.*

Viciosos: Pertanyen á n' aquesta classe 'ls que prenen el joch com un passatemps y 'ls que troben en ell el seu *modus vivendi*.

Es un grupo que s' ha fet molt nombrós, degut á la farúm del *no va más*.

Gayrebé cap d' ells es aficionat á la cassa, ni frecuenta la Societat més que quan s' hi juga. De manera que, actualment, no n' hi trobaréu gayres. Sols hi fan petites visites pera inquirir quan se tornará á fomentar el *sport* del rey d' espases.

Incautes: No son molts perque, al cap de temps, acaben per ser *víciosos*.

Alguns d' ells s' han anat donant de baixa y aconsellant als que hi queden que fassin lo mateix si llur forsa de voluntat no 'ls permet deixarse d' embrancarse en jochs que 'ls han d' ocasionar serios disgustos.

Panxa-contents: Son tots aquells partidaris del joch perque es la única salvació de la societat. Pera ells lo bó es no pagar més qu' un duro y poguer tenir comoditats al engrós, criats, cotxes, etc.

Els panxa-contents no son jugadors y fins se 'n alaben de no serho. En cambi, fan correr les estisores qu' es un gust.

—Escolta, tu: avuy el marqués de ..... ha perdut 800 duros.

—Bé, en cambi 'l pobre O.... 's podrá posar més essencies un mes seguit, y pagará al sastre, perque crech que n' ha guanyat 600...

—Mira, mira, En ..... que trist se 'n va...

El deuhen haver *pelat*. Que prengui paciencia.

—Oh, ja ho dius paciencia; més s' estimaría pendre *pistrinchs*...

—Ja, ja, ja!!

—Me sembla que si no 'ls fa *sevillanos...?!*

—*Bueno, señores, no se hable más del asunto; el caso es que nosotros estamos bien y no hacemos mal á nadie. Ni aún á los mismos conejos ni perdices...*

—*Es siertu,* respón un altre panxa-content que mentres se parla catalá resta mut y sols s' hi fica quan pot demostrar el séu *ceceyo: nosotros si que nos en podemos bien reir d' esos bobus que nos mantienen un piso.*

—Ja, ja, ja!—Rialla general de satisfacció.

—

Cassadors correctes: Aquest grupo mereix capítol apart.

Ja 'n parlarém.

Una infamia

Les vergassades contra Catalunya no tenen un moment d' interrupció. Uns cops contra 'l sentiment, altres contra la bellesa, sempre contra la voluntat y molts contra els interessos, les esllavisades escomeses contra la nostre Patria pels seus eterns enemichs no sufreixen un sol paréntesis.

Avuy li ha tocat el torn á un gran recort de la nostra historia gloria al ensemps de la arqueología catalana; els sepulcres dels comtes d' Urgell que fins are se guardaven al Convent de les Avellanes y que s' han emportat uns anglesos á cambi d' unes monedes mes preuhades per algú que 'l rich tresor que signifiquen aquells restes importantíssims per un poble que com el nostre te tants motius pera anyorar les épOques que aquells sepulcres fan reviurer en la nostra memoria.

Si esbrineu les causes de tots aquets cassos de que tantes vegades ens hem tingut de lamentar, trovareu que sempre l' ignorancia, l' egoisme y l' odi contra les glories del nostre poble han sigut les motivadores de tals fatalitats, causes contra les que no saltres els catalanistes hi oposarem sempre la seva antítesis pera assegurar ab la prosperitat y la llibertat de Catalunya el triomf de la ciencia, el lliberalisme y l' amor.

S' han emportat de casa les despulles de aquells comtes que defensaren la derrera alenada de la Patria al caure aquesta sota la dominació del primer monarca castellá; pero aixís el nostre entussiasme no defallirá y la seva anyoransa será per nosaltres més sentida y tenintlos lluny com lluny hi tenim la causa per ells defensada 'l desitj de reconquerirlos será més intens en el cor de tots els bons catalans.

Contra 'ls embusteros

Segueix essent el tema d' actualitat la qüestió promoguda per *El Liberal* á conseqüencia del discurs pronunciat per en Manau á Badalona.

Després del escándol barroer y denigrant á que dongué lloch la falsaria informació del rotatiu intrús entre 'ls seus amichs d' *allá dalt*, ha vingut una nova reacció operada contra aquell moviment de difamacions estúpides, per la honrada prempsa de Catalunya ab l' objecte de respondre serenament y enérgicament á n' aquelles incalificables agresions.

El projecte que s' ha llensat á proposició mereix tots els nostres entussiasmes y l' adhesió més incondicional. Se tracta d' apoyarnos nosaltres mateixos en aquella precisa lley qu' es l' arma de combat per les seves campanyes y aplicarla ab efecte positiu y verdader contra 'ls que sols la fan servir per cobertora de ses miserables petiteses. Creyém encertada la idea y esperém véurela portada á la realitat.

Que s' instrueixi un procés contra 'ls que sense motiu de cap mena proporcionen l'empresonament dels que ab nobles fins y desinteressats proposits escampen ab la seva veu y la seva inteligencia les doctrines salvadores de la Llibertat per la nostra terra, per que aixís pendrán escarment en sa tasca indigne y sabrán si teníem ó no rahó pera oposarnos á la lley que deixém esmentada.

Si tots som iguals y tots hem de tenir dintre l' Estat una mateixa forma de govern, un mateix regim militar una mateixa justicia y una mateixa relligió, es just que també tinguém una mateixa lley que caygui de plé sobre 'ls actes realisats per tots.

Potser aixís haurém sigut nosaltres els primers que justificarém el títol d' aquella lley. Donchs mentres els catalans pera defensar á Catalunya no tenim necessitat d' insultar á cap Patria, els nostres enemichs no poden defensar la seva menjadora sense *ultrajar á la Patria y á la Bandera...* de Catalunya.

Avant, donchs, y que 's cremin els dits tots els que juguen ab foch.

Els qu' ens hem emprés la tasca de propagar el Nacionalisme, tenim y hem tingut sempre el valor de les nostres conviccions. Per elles estém resolts á sufrir les persecucions més inquisitorials. Pero també per elles estém resolts á no tolerar insults y á no permetre embusteries.

Responguém als seus lladruchs ab la serietat y la severitat que 'l nostre caracter de catalans ens imposa.

Catalans: ¡Visca la Veritat!

CARLES ROMEU

Cops al bulto

Es una burla sagnanta la que s' ha fet á la opinió catalana ab motiu del trasllat dels presidaris á Figueres.

En vista del crit general de protesta que en tot Catalunya se feya sentir en contra 'ls desastrosos propósits del govern y que per tot arreu s' organisaven actes de solidaritat en favor de la hermosa comarca ampurdanesa, el govern prometé solemnement que 'l tal trasllat no 's faria; pero en quant els ánims estigueren calmats, faltá á la paraula solemnement empenyada, y sense més ni més acordá 'l trasllat á Figueres dels presidaris de Tarragona.

L' objecte era castigar á la ciutat de Figueres per la seva *rebeldía* (?) y desfé 'l bloch que totes les comarques catalanes havien format pera sa defensa: perque com que ara lo que 's perjudicial pera Figueres es beneficiós pera Tarragona, Catalunya com á mare amantíssima de totes les ciutats y viles catalanes no pot tenir preferencies per unes envers les altres, y necessariament sa protesta te de disminuhir d' intensitat.

Pero nosaltres hem de posar al descubert tan asquerós joch, máxim quan tenim la seguretat que la promesa de que será tret el

presiri de Tarragona es una de les tantes falses promeses que ha fet el gobern, y que aixís com are han mentit quan van prometre que 'l presiri no aniria á Figueres, del mateix modo mentirán al prometre que seria tret de Tarragona, y á darrera hora 'ns trobarém ab presiris á Tarragona y á Figueres.

Perque aquesta gent fan sempre lo contrari de lo que havien promés.

◆◆◆

El discurs d' en Lerroux al Teatre Comtal el dia del mitin antisolidari fou un teixit de mentidas.

Allá van algunas de les principals:

1.ª MENTIDA.—Que'ls catalanistas no vam fer res quan la guerra de Cuba. Precisament *La Renaixensa,* ademés de sufrir innumerables denuncies, fou suspesa, tenint de publicarse al Vendrell. Ademés la Unió Catalanista publicá un manifest demanant la pau inmediata á tota costa.

2.ª MENTIDA. — Que quan la protesta de la Unió Nacional els catalanistes tampoch no vam fer res. Precisament á Barcelona, ab el moviment de resistencia al pago dels impostos, conegut ab el nom de "Tancament de caixas„ iniciat y organisat pels catalanistes, fou ahont la protesta fou més enérgica, y ahont més contribuyents anaren á la presó.

3.ª MENTIDA.—Que quan els torments de Montjuich els catalanistas vam callar. Aquesta es la calumnia que ab més constancia y mala fé s' ha vingut escampant en contra del Catalanisme. Avuy dia está completament desmentida. El folleto "Clar y Catalá„ reproduhía un article de *La Renaixensa* de data 29 de Desembre de 1896, (cinch mesos avans dels fusellaments) en el que, malgrat l' estat de siti y suspensió de garantíes que pesaba sobre Barcelona, s' aixecava la primera veu de protesta en favor dels desgraciats obrers. Y l' Ateneu Barcelonés, societat qual junta directiva es esclussivament catalanista, també 'n protestá avans que cap altre.

4.ª MENTIDA. — Que 'ls catalanistes no hauriem fet res en contra de la lley de jurisdiccions, si 'ls republicans no haguessin iniciat la campanya d' oposició.

Precisament després dels successos de Novembre, quan se comensá á vislumbrar á l' horitzó que seria presentada una lley de repressió, totes les branques del Catalanisme s' uniren en compacte bloch, al que s' ajuntaren als pochs dies els federals, y després els carlins y la Unió Republicana, de modo que 'ls catalanistas foren els iniciadors y 'ls propulsors de la campanya contra la lley de jurisdiccions.

5.ª MENTIDA.—Que'ls catalanistes no han fet res en favor dels anarquistes ni del director de la Escola Moderna. Casualment l'únich periodista catalá que per causa d'ells ha estat processat y pres es l'Emili Tintorrer, redactor del setmanari catalanista "*Joventut*.„

6.ª MENTIDA.—Que'ls catalanistes som *mondrquicos*. Y donchs ¿com es que'ns processen per delictes calificats de *lesa majestad?*

Y prou, perque may acabariem.

◆◆◆

Ja deuhen estar enterats de lo que passá al Tívoli ab motiu del estreno dels *Campos Eliseos*.

En dita obra sortia un catalá, al que'ls autors feyen servir de pallasso, y que ab les bestieses que deya havia fet les delicies del públich d'*alli dalt;* pero aquí á Barcelona no'ns agrada que se'ns rifin y la obra era rebuda ab prevenció, esperant la sortida del personatje catalá (que havia sigut suprimit, pero que'l públich ho ignorava), pera fer als autors una ovació merescuda.

Pero la *claque* s'empenyá en fer repetir un ball, y ja estigué armada la cosa.

Un diari, que per confessió del propi director no ha pogut trobar pera sa redacció cap periodista catalá que volgués ferli costat en sa obra d'atacar els sentiments de Catalunya, al donar compte del acte ho atribuhia á un diari catalanista, afeginthi *catalanista tenia que ser,* que pochs dies avans havia avisat al públich *con la intención que es de suponer*.

Sí, catalanista havia de ser; perque'ls catalanistes som els més obligats per nostres conviccions á vetllar pera impedir que á gratzient, y menys dintre de Catalunya, se insulti y's ridiculisi al carácter y al idioma catalá. Aquesta es nostra intenció y aquest es nostre propósit, perque si haguessim de esperar que ho fessiu vosaltres... arreglats estariem.

R. I. U.

FUETADES

Per oblit involuntari deixarem de fer constar que entre'ls premis als alumnes de la Escola Mossén

JUEGOS DE MANOS.....

En Romanseros.—*Manos limpias, caballeros.*
El Gnom.—Manu, se 't veu la trampa.

Cinto hi havia una medalla commemorativa de la Festa Nacional Catalana, derrera de les encunyades, oferta per la Associació de Lectura Catalana.

***

La Empresa del «Teatre Nuevo» ens va enviar 3 butaques pera les funcions que doná al Teatre Apolo l'Enrich Borrás.

LA TRALLA va retornar á dita empresa les 3 butaques.

***

A Russia han tirat una bomba á un governador, qui ha quedat sense cap ni peus.

Aquí ja 'ns els hi envien *sense cap ni peus*.

***

Ha fet uns dies d' una calor espantosa.

Tothom anava ab el barret á la má.

Es á dir, tothom que no hi porta cap anunci d' estanch.

***

Sentim no haver vist fins are una *fuetada* que 'ns dedicá *La Montaña Republicana* de Sallent, del 23 de Juny d' enguany.

Respondrém ab deter ció.

***

L' altre dia el cotxero y el lacayo del Ministre de La Guerra y el del subsecretari del mateix departament trobaren á un infelís gallego dormint en un carro, y després de volcarlo, quan despertá sobressaltat pensant si 's trobava á la cafrería, intentaren matarlo á cops de mahó.

¡Y quin personal que hi ha colocat en els ministeris!

Verdaderament, no tenim rahó de queixarnos dels atropells de la policía que aquella gent ens ha facturat.

***

L' altre dia al llegir els diaris vam rebrer un gran susto.

Figurinse que se tractava de la reorganisació y aument de la policía; y contin si estariem esverats; perque si are es dolesta allavors seria el *non plus ultra*.

Pero tot seguit ens vam tranquilisar; perque aquesta *ganga* se reservava pera *alli dalt*.

¡Menos mal! No sempre han de caure les desgracies sobre Barcelona.

***

La desastrosa lley d' alcohols, inventada per En Maura, es causa de que els pagesos no sápigan que fer de la cullita del vi, que haurán de llensar per falta de compradors, puig la dita lley impossibilita la destilació dels esprits.

Devant d' aquest conflicte, el gobern ha decidit nombrar unes quantes comissions perque estudihin la qüestió, comissions que sols servirán pera que uns quants senyors disfrutin d' uns bons sous, mentres els agricultors se rosseguin els punys de fam y de rabia.

¡Y ande el movimiento!

***

En Moret ha anat á Suissa,
en Moret ens ha deixat:
qui estigui be que no 's mogui
perque aquí cap falta hi fa.

***

En una correspondencia enviada desde Blanes á un diari arxi-lerrouxista, que's distingeix per les seves rabioses campanyes en contra de la solidaritat, se queixa de que á dita vila tenen un ajuntament *solidario*.

Escoltin els seus planys.

La prueba más concluyente de cuanto digo la ha dado este pueblo, en su fiesta mayor, que acaba de celebrar, adornandose con emblemas y banderas regionalistas, y que, al pensar que ciertos republicanos en su locura habian contribuido á ello, nuestra indignación aumentaba.

Es coneix qu' aquest diari, qual director en el banquet del Tibidabo, ens va dir que tots els redactors eren castellans, perque no havía pogut trovar cap catalá que volgués aceptar l' *alt honor* d'insultar á Catalunya, tampoch ha pogut trovar catalans pera fer de corresponsals.

Perque les anteriors ratlles es impossible que siguin escrites per cap catalá.

***

Y segueix la mateixa correspondencia:

Hasta el punto de ver, cosa nunca observada en esta á los curas y escolapios pasearse estos dias con marcada satisfacción por los lugares de bullicio.

Y afegeix;

¿A esto nos ha de conducir la Solidaridad Catalana? al triunfo del clericalismo?

¿Pero aquest home sab lo qu' escriu? D' ahont s' ha tret que 'l clericalisme consisteixi en que 'ls capellans se passejin pel carrer?

***

Lloch de la escena un diari
que no cal anomenar:
á la vora d'una taula
está 'l Director assentat.
Una veu desde la porta
pregunta:—*¿Se puede entrar?*
—*Adelante, ¿qué deseaba?*
—*Mi deseo es ingresar*
en su redacción...
—*¿Qué sabe?*
—*Yo, señor, sé calumniar*
y sé mentir con descaro.
Se noticias inventar,
y hacer que vaya á la cárcel
quien quiera y...
—*¡Colosal!*
(diu el director aixecantse)
Queda colocado ya.

***

No n'hi havia prou de la utilisació dels segells del Congrés y del Senat pera defraudar al Estat. Are'n fan servir un que diu: *Gobernación—Correo—Inspecciones grales. de Sanidad.*

Ab aquest segell ha rebut, closa, una fulla de anunci d'un especifich nostre amich el Dr. en Joseph Dagés, qui, naturalment, va pagar els cinch céntims al carter.

¿Y les lleys no serveixen pera perseguir als estafes?

¿No es un *atentado á la integridad de la patria* aixó d'aquestes *martingales?*

***

La Tribuna, l'ex-ensopit periódich d'en Canalitos, ha passat á ser manat pel bon amich Antoni Cullaré.

Nosaltres que recordém ab agrahiment les fermes campanyes que ab el centralisme sostingué En Cullaré quan estavem amordassats; els que durant mesos tinguerem d'enmudir y vegerem ab goig que *El Diluvio* parlava ab sentiment catalá, desitjém al *nou periódich* prosperitats y fermesa pera l'assoliment de la desitjada Autonomía, y felicitém al company Cullaré per les campanyes comensades d'ensá que té á son cárrech *La Tribuna*.

***

Y are que parlém de cambis, ens plau fer constar que, ab motiu de la *re-tirada* d'En Godó, *La Vanguardia* será també ferma solidaria. De manera que sols quedarán á Barcelona no solidaris —apart de dos ó tres periódichs complertament independents—el *diario de Barcelona. el liberal, los sucesos de Barcelona, la lidia y el progreso.*

***

El nostre company en Lluís Manau ha guanyat el premi al millor cant á la Patria en els Jochs Florals de Badalona.

Ho dihém pels que s'empenyen inútilment en volguerli ofegar aquelles aspiracions que se senten ab el cor y s'expressen ab la poesía.

***

Plimsaul diamond

Diamants y altres *joyes* (?) á 5 pessetes.
Barra á qualsevol preu.

Tots la coneixéu la casa dels llums; no cal, donchs, ferne la presentació.

Lo que no sab tothom es que aquells senyors se jacten de tenir á son costat tota la prempsa de Barcelona.

Nosaltres demostrarém que no es veritat y posarém de relleu, si rebém més queixes, la serietat de la casa.

***

L'inspector de policía que assistí á la vetllada ab que l'«Aplech Catalanista Republicá» obsequiá als delegats italians que havien vingut pera pendre part en el Congrés de Joventus Republicanes celebrat á Barcelona era l'Aguilera, l'ex-redactor d'*El Liberal* que firmava ab el pseudónim de *Paco Pico*.

¿Per quins mérits ha sigut nombrat policía? No ho sabém.

Pero en *Paco Pico* era un dels que més havia insultat als catalanistes desde les columnes d'*El Liberal*.

***

El *Circulo de Propietarios de Gracia* anuncia la seva Festa Major en castila.

Aquestos senyors *anunciantes* que no han d'enviar els cartells á altres poblacions de la península, haurien tingut, ab más motiu, d'anunciar en catalá com els de Sabadell.

Pero com que'l *Circulo de Propietarios* no fa festes literaries y artístiques, y sols anuncia ballarugues de schotis, americanes, etz., d'aquí que'ls cartells els fan tan *harmoniosos* com els balls que ballen.

***

Ab motiu de la propera Festa Major de Gracia, hi ha molts industrials y comerciants que repinten els rétols.

Creyém que seria bona ocasió pera posarlos en catalá.

Perque sino, malehida la *gracia* que tenen.

***

CONDOL

La terrible catástrofe sufrta pel «Sirio» al Cap de Palos, ens obliga á que per un moment, condolentnos de la desgracia que aclapara á tantes families, detinguém la nostra ploma lluytadora per fer expressió del nostre més sincer condol.

Que 'l rebin ab aquestes ratlles tots els perjudicats segurs de que en el fons del nostre cor es més gran de lo que podém expressar en el poch espay de que disposém.

VIC. y MB.

Imp. LA RENAIXENSA, *Xuclá, 13, baixos*